

Thực trạng tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi ở một số trường mầm non trên địa bàn thành phố Huế

Cái Thị Cẩm Vân

Email: caithicamvan88@gmail.com

Trường Mầm non Hướng Lưu

14 Lâm Hoàng, thành phố Huế,

tỉnh Thừa Thiên Huế, Việt Nam

TÓM TẮT: Phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi là một trong những nhiệm vụ quan trọng của công tác chăm sóc, giáo dục ở các trường mầm non. Bài viết phản ánh một phần bức tranh thực trạng tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi thông qua nghiên cứu khảo sát bằng phiếu hỏi đối với 60 giáo viên mầm non đang công tác tại 08 trường mầm non thuộc phạm vi nội thành và ngoại thành của thành phố Huế, đồng thời phỏng vấn sâu nhằm tìm hiểu các thông tin định tính đối với bốn giáo viên mầm non và quan sát cách tổ chức hoạt động tạo hình của giáo viên mầm non. Kết quả khảo sát mở ra một số vấn đề cần nghiên cứu tiếp theo, liên quan đến thực trạng mức độ kỹ năng hợp tác của trẻ mầm non ở các độ tuổi, hoặc các điều kiện về môi trường, phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động có ảnh hưởng như thế nào đến mức độ kỹ năng hợp tác của trẻ mầm non.

TỪ KHÓA: Kỹ năng hợp tác, trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi, hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm, giáo viên, thành phố Huế.

→ Nhận bài 11/10/2023 → Nhận bài đã chỉnh sửa 23/10/2023 → Duyệt đăng 25/11/2023.

DOI: <https://doi.org/10.15625/2615-8957/12320319>

1. Đặt vấn đề

Hợp tác là một trong những kỹ năng sống quan trọng của con người. Nhờ có sự hợp tác mà các mối quan hệ xã hội được hình thành. Ở đó, con người liên kết lại với nhau tạo thành một khối thống nhất có sức mạnh to lớn vượt qua mọi khó khăn, thử thách để tồn tại và phát triển. Với tốc độ phát triển nhanh chóng không ngừng của khoa học kỹ thuật hiện nay, kỹ năng hợp tác càng có ý nghĩa quan trọng. Không chỉ giúp con người giải quyết một cách hiệu quả những vấn đề xảy ra trong cuộc sống để hoàn thành những mục tiêu, công việc chung mà còn giúp họ tự tin khẳng định chính bản thân mình [1]. Chính vì vậy, tổ chức UNESCO đã đặt ra yêu cầu đối với nền giáo dục của thế kỷ XXI, đó là “Học để biết, học để làm, học để chung sống, học để tự khẳng định mình” [2].

Trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi là thời kì tạo nên những cơ sở ban đầu cần thiết cho quá trình hình thành nhân cách và chuẩn bị giúp trẻ trải qua “bước ngoặt” lớn trong đời sống tuổi thơ khi chuyển từ trường mầm non đến trường tiểu học [3]. Để những công dân tương lai của đất nước dễ dàng thích ứng với xã hội hiện đại, ngay từ lứa tuổi mầm non, nhà trường cần quan tâm giáo dục kỹ năng hợp tác cho trẻ.

Hoạt động chủ đạo của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi là hoạt động vui chơi. Trong quá trình chơi, trẻ thường tham gia vào các hoạt động làm việc nhóm để thỏa mãn nhu cầu được chơi thật vui. Thông qua làm việc nhóm, trẻ trao đổi, thỏa thuận, thống nhất; đôi khi phải dung hòa giữa “cái tôi” độc lập của mình với cái chung của nhóm để hướng tới mục đích chung [4]. Thực tế cho thấy, hoạt động tạo hình vừa gần gũi với hoạt động nhóm, phù hợp với đặc điểm tâm lý trẻ, vừa là hoạt động lao động, làm ra đồ vật, mang tính sáng tạo nghệ thuật [5]. Vì vậy, hoạt động tạo hình có thể tổ chức theo phương thức làm việc nhóm, để trẻ vừa được rèn luyện tính tích cực của cá nhân, vừa có cơ hội học cách thỏa thuận, phân công nhiệm vụ, chia sẻ, giúp đỡ, cùng nhau tạo ra sản phẩm chung.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số khái niệm

- *Hoạt động tạo hình:* Là một hoạt động nhận thức đặc biệt mang tính sáng tạo, phản ánh hiện thực cuộc sống bằng những hình tượng nghệ thuật, trong đó con người không chỉ khám phá và lĩnh hội thế giới mà còn cải tạo nó theo quy luật của cái đẹp, gửi gắm vào đó tình

cảm và tâm hồn của người nghệ sĩ. Đối với trẻ mầm non, hoạt động tạo hình là một dạng hoạt động nghệ thuật giúp trẻ nhận biết và phản ánh lại thế giới xung quanh thông qua những hình tượng nghệ thuật, nhằm thỏa mãn nhu cầu nhận thức, thể hiện cảm xúc, sự sáng tạo theo cách riêng phù hợp với khả năng của mỗi trẻ.

- *Làm việc nhóm*: Là sự tập hợp của ít nhất hai người, trong đó diễn ra việc tổ chức, phân công công việc. Mỗi cá nhân phối hợp và hỗ trợ lẫn nhau nhằm đạt được mục tiêu chung. Như vậy, làm việc nhóm không phải là sự cộng lại, gộp lại hay sự kết hợp một cách đơn thuần bằng số đông. Làm việc nhóm đòi hỏi có sự tổ chức, phân công, phối hợp, hỗ trợ, tương tác giữa các cá nhân với nhau để đạt được mục tiêu chung của nhóm. Làm việc nhóm đòi hỏi phải hội tụ đồng thời bốn yếu tố sau: có mục đích chung, có sự tương tác giữa các thành viên, có quy tắc chung được thống nhất trong nhóm, các thành viên có sự luân phiên đảm nhiệm các vai trò khác nhau trong nhóm.

- *Hợp tác và kỹ năng hợp tác*: Về khái niệm hợp tác, trong Từ điển Tâm lý học, hợp tác được định nghĩa là “hai hay nhiều bộ phận trong một nhóm cùng làm việc theo cùng một cách thức để tạo ra một kết quả chung” [6]. Nói đến hợp tác là nói đến sự chung sức, cùng nhau thực hiện một mục tiêu chung của các cá nhân trong một nhóm người nhằm tăng năng suất công việc, xây dựng mối quan hệ lành mạnh và đem đến lợi ích chung cho cả nhóm. Kỹ năng hợp tác là một phần của năng lực, cho phép cá nhân (chủ thể của hành động) thực hiện có kết quả các hành động phối hợp với nhau dựa trên cơ sở sự phụ thuộc, sự tương tác tích cực và trách nhiệm cá nhân để giải quyết vấn đề, nhằm đạt được mục tiêu chung trong những điều kiện nhất định [4]. Như vậy, kỹ năng hợp tác là một loại kỹ năng xã hội, mang bản chất xã hội đậm nét. Kỹ năng hợp tác chịu ảnh hưởng bởi kinh nghiệm sống, vốn hiểu biết về công việc và những điều kiện sinh học, tâm lý xã hội khác của cá nhân (như nhu cầu, tình cảm, ý chí, tính tích cực). Kỹ năng hợp tác được hình thành, phát triển thông qua các hoạt động phối hợp cùng nhau trong quá trình thực hiện các nhiệm vụ nhóm, giúp chủ thể làm việc hiệu quả để đạt được mục đích chung đã xác định.

2.2. Thực trạng tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi ở một số trường mầm non trên địa bàn thành phố Huế

2.2.1. Khái quát về quá trình khảo sát thực trạng

a. Mục đích khảo sát

Nhằm đánh giá thực trạng tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm trong phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi ở một số trường mầm non trên địa bàn thành phố Huế, làm cơ sở đề xuất

các biện pháp giáo dục kỹ năng hợp tác cho trẻ 5 - 6 tuổi thông qua tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm.

b. Đối tượng và phạm vi khảo sát

- *Đối tượng khảo sát*: Khảo sát bằng phiếu hỏi đối với 60 giáo viên mầm non đang trực tiếp dạy tại các lớp mẫu giáo 5 - 6 tuổi ở 08 trường mầm non thuộc nội thành (Trường Mầm non Hương Lưu; Trường Mầm non Xuân Phú; Trường Mầm non Phú Hiệp; Trường Mầm non 1) và ngoại thành (Trường Mầm non Sơn Ca; Trường Mầm non Sao Mai 1; Trường Mầm non Phú Hồ; Trường Mầm non Hoa Sen) trên địa bàn thành phố Huế. Trực tiếp phỏng vấn sâu với bốn giáo viên ở Trường Mầm non Hương Lưu và Trường Mầm non Sơn Ca của thành phố Huế. Quan sát cách giáo viên mầm non tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm cho trẻ.

- *Phạm vi khảo sát*: Tập trung xem xét thực trạng tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

c. Nội dung khảo sát

- Thực trạng nhận thức của giáo viên về kỹ năng hợp tác và mức độ cần thiết của việc tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

- Thực trạng tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

d. Phương pháp khảo sát

- *Điều tra bằng bảng hỏi*: Xây dựng bảng hỏi (phiếu khảo sát) nhằm trung cầu ý kiến của giáo viên mầm non về các nội dung liên quan đến tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi. Bảng hỏi gồm các câu hỏi đóng (được thiết kế theo thang đo likert với các mức) kết hợp với câu hỏi mở nhằm thu thập thông tin định lượng (là chủ yếu) và định tính.

- *Phỏng vấn sâu*: Tiến hành phỏng vấn, trao đổi trực tiếp với bốn giáo viên mầm non trực tiếp giảng dạy ở các lớp 5 - 6 tuổi nhằm thu thập, bổ sung các thông tin thu được từ khảo sát thực tiễn.

- *Quan sát*: Quan sát quá trình giáo viên mầm non tổ chức hoạt động tạo hình (và hoạt động giáo dục khác) nhằm giáo dục kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi. Nghiên cứu bài soạn và kế hoạch giáo dục của giáo viên: Xem xét cách giáo viên mầm non xác định mục tiêu, lựa chọn nội dung và tiến hành hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm, qua đó giáo dục kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

- *Công cụ khảo sát*: Sử dụng “Phiếu trung cầu ý kiến” và “Phiếu phỏng vấn” để thu thập thông tin cần thiết từ việc hỏi giáo viên. Sử dụng “Phiếu quan sát” để thu

thập thông tin từ quá trình quan sát thực trạng giáo viên mầm non tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

- *Xử lý số liệu thực trạng*: Số liệu được phân tích bằng phần mềm SPSS 20.0. Các thông số thống kê chủ yếu được sử dụng trong nghiên cứu là thống kê mô tả: Điểm trung bình, độ lệch chuẩn, số lượng, tỉ lệ phần trăm (%).

Cách đánh giá: Các thang đo sử dụng trong nghiên cứu này chủ yếu là thang đo khoảng. Giá trị khoảng cách được tính theo công thức: $(\text{Maximum} - \text{Minimum})/n = (4-1)/4 = 0,75$. Vì vậy, cách đánh giá được quy ước như sau:

$1,00 \leq$ điểm trung bình $\leq 1,75$: Ý kiến đánh giá ở mức độ Không chú trọng/ Không thực hiện/ Không ảnh hưởng.

$1,751 \leq$ điểm trung bình $\leq 2,50$: Ý kiến đánh giá ở mức độ Ít chú trọng/Hiếm Khi/Ít ảnh hưởng.

$2,501 \leq$ điểm trung bình $\leq 3,25$: Ý kiến đánh giá ở mức độ Khá chú trọng/Thỉnh thoảng/Ảnh hưởng.

$3,251 \leq$ điểm trung bình $\leq 4,00$: Ý kiến đánh giá ở mức độ Rất chú trọng/Thường xuyên/Ảnh hưởng nhiều.

2.2.2. Kết quả khảo sát thực trạng

a. *Thực trạng nhận thức của giáo viên về kỹ năng hợp tác và mức độ cần thiết của việc tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi*

- *Nhận thức của giáo viên về kỹ năng hợp tác của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi*: Kết quả khảo sát cho thấy: Có 41/60 giáo viên mầm non (chiếm 68,3%) đã nhìn nhận đầy đủ bản chất về kỹ năng hợp tác của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi khi cho rằng đó là “một phần của năng lực, cho phép trẻ 5 - 6 tuổi thực hiện có kết quả các hành động dựa trên cơ sở trách nhiệm cá nhân, sự phối hợp tương tác tích cực với những người khác để giải quyết vấn đề, nhằm đạt được mục tiêu chung trong những điều kiện nhất định”. 10/60 giáo viên mầm non (16,7%) hiểu rằng: “Kỹ năng hợp tác là sự phối hợp, cùng nhau làm việc của các thành viên trong một nhóm trên tinh thần tự nguyện”. Nhưng quan niệm này chưa đề cao năng lực, kinh nghiệm cá nhân trong hợp tác nhóm và đang bỏ qua tính hướng đến mục tiêu chung khi làm việc nhóm - một trong những điều cốt lõi của hợp tác. Bên cạnh đó, có 05 giáo viên mầm non (8,3%) chỉ xem kỹ năng hợp tác là “Sự quan tâm, giao tiếp, chia sẻ của các thành viên trong nhóm” mà không quan tâm đến sự hợp tác, cùng nhau hành động để đạt được mục tiêu nhóm. Ngoài ra, 6,7% giáo viên chưa đề cao năng lực, kinh nghiệm cá nhân trong hợp tác nhóm.

Như vậy, đa số các giáo viên đã nhận thức đúng đắn về bản chất của kỹ năng hợp tác của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi là một phần của năng lực. Điều này cho phép trẻ 5 - 6 tuổi thực hiện có kết quả các hành động cơ sở trách

nhiệm cá nhân, có sự phối hợp tương tác tích cực với thành viên khác để giải quyết vấn đề, nhằm đạt được mục tiêu chung. Tuy vậy, vẫn còn một bộ phận giáo viên chưa nhận thức đầy đủ về bản chất về kỹ năng hợp tác của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

- *Nhận thức của giáo viên về sự cần thiết của tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi*: Kết quả khảo sát nhận thức của giáo viên về sự cần thiết của việc tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi cho thấy, giáo viên mầm non trên địa bàn thành phố Huế được khảo sát đã khẳng định sự cần thiết của giáo dục kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi. Tỉ lệ đánh giá mức độ cần thiết và rất cần thiết là 100% (cần thiết: 26,7%; rất cần thiết: 73,3%). Tỉ lệ ý kiến này cũng không có sự khác biệt giữa các giáo viên đang công tác ở các trường mầm non thuộc khu vực nội thành (cần thiết: 23,3%; rất cần thiết: 76,7%) và khu vực ngoại thành (cần thiết: 30,0%; rất cần thiết: 70,0%). Điều này cho thấy, giáo viên mầm non hiện nay đều nhận thức đúng về sự cần thiết của việc tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

Chia sẻ về vấn đề này, cô N.H.D.N (Trường Mầm non Hương Lưu - nội thành) nhấn mạnh: “Bản thân tôi cũng như đồng nghiệp nhận thức được sự cần thiết của việc giáo dục các kỹ năng cho trẻ, trong đó có kỹ năng hợp tác. Đặc biệt, việc rèn luyện cho trẻ kỹ năng hợp tác thông qua tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm sẽ giúp trẻ rèn luyện được các kỹ năng hợp tác thành phần như lập nhóm, xác định mục tiêu chung, phân công nhiệm vụ, thực hiện nhiệm vụ cá nhân, phối hợp hành động để thực hiện sản phẩm chung... Nhờ đó, trẻ có cơ hội được học hỏi kinh nghiệm lẫn nhau”. Cùng quan điểm, cô L.T.T (Trường Mầm non Sơn Ca - ngoại thành) cho rằng: “Khi trẻ tham gia vào các hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm, trẻ được rèn luyện ý thức tổ chức kỉ luật, sự hợp tác, chia sẻ cùng bạn bè, trẻ được cùng nhau tạo ra những sản phẩm, trẻ có tinh thần đoàn kết và kỹ năng hợp tác cao”.

- *Nhận thức của giáo viên về mức độ chú trọng đối với mỗi kỹ năng/ nhóm kỹ năng hợp tác khi tổ chức chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi*: Kết quả khảo sát cho thấy, giáo viên mầm non dành sự chú trọng ở mức độ khác nhau đối với mỗi kỹ năng hợp tác. Điểm trung bình cao nhất đạt 3,33 và thấp nhất là 2,48. Độ lệch chuẩn nằm trong khoảng từ 0,324 đến 0,651. Trong số 10 kỹ năng hợp tác thành phần, kỹ năng được giáo viên chú trọng nhất là “Kỹ năng thực hiện nhiệm vụ cá nhân” (điểm trung bình = 3,33); “Kỹ năng

giải quyết xung đột” (điểm trung bình = 3,15); kỹ năng ít được chú trọng nhất là “Kỹ năng tự đánh giá bản thân trong nhóm hoạt động” (điểm trung bình = 2,48).

Bảng 1 cho thấy, giáo viên đã chú trọng đến việc giáo dục các kỹ năng hợp tác cụ thể cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi. Tuy nhiên, xu hướng chung phổ biến là ở mức “khá chú trọng”. Một số kỹ năng ở mức ít được giáo viên chú trọng giáo dục cho trẻ. Một số kỹ năng được chú trọng nhiều hơn như: “Kỹ năng thực hiện nhiệm vụ cá nhân” (điểm trung bình = 3,33); “Kỹ năng giải quyết xung đột” (điểm trung bình = 3,15); “Kỹ năng giao tiếp trong nhóm” (điểm trung bình = 3,07); “Kỹ năng tham gia nhóm” (điểm trung bình = 2,88);... Trong khi đó, “kỹ năng tự đánh giá bản thân trong nhóm hoạt động” lại ít được chú trọng giáo dục cho trẻ (điểm trung bình = 2,48).

Kết quả phỏng vấn cho thấy, giáo viên chưa hiểu rõ giáo dục, rèn luyện cho trẻ những kỹ năng thành phần nào để có thể phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ nên việc giáo dục các kỹ năng vẫn còn chung chung. Cô N.T.P.D (Trường Mầm non Sơn Ca) chia sẻ: “Nhà trường luôn chú trọng giáo dục cho trẻ các kỹ năng như giao tiếp, thảo luận, thiết lập mối quan hệ trong nhóm khi hoạt động cùng nhau. Còn các kỹ năng hợp tác khác chúng tôi cũng có giáo dục, rèn luyện cho trẻ, tuy nhiên, mức độ thực hiện không nhiều”.

Như vậy, giáo viên mầm non chưa dành sự quan tâm thích đáng, chưa chú trọng giáo dục từng kỹ năng thành phần mang tính cốt lõi, đặc trưng của kỹ năng hợp tác. Sự chú trọng mới chỉ dừng lại ở một hoặc một vài kỹ năng cụ thể với mức độ thực hiện là chưa cao.

b. Thực trạng tổ chức hoạt động tạo hình theo phương

thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi

- Thực trạng thực hiện nội dung tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi

Kết quả khảo sát cho thấy, giáo viên đã thực hiện thường xuyên nội dung tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi với điểm trung bình từ 3,57 đến 3,73. Trong đó, nội dung “Phát triển nhận thức của trẻ về kỹ năng hợp tác trong tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm” (điểm trung bình = 3,73) được đánh giá thực hiện thường xuyên nhất. Tiếp theo là “Giáo dục thái độ và tình cảm của trẻ đối với kỹ năng hợp tác trong tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm” (điểm trung bình = 3,60) và “Hình thành và phát triển ở trẻ các kỹ năng hợp tác cụ thể trong tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm” (điểm trung bình = 3,57).

Cô V.Y.K.T (Trường Mầm non Hương Lưu) chia sẻ: “Khi tổ chức các hoạt động để giáo dục kỹ năng hợp tác cho trẻ, chúng tôi luôn tập trung hướng tới giáo dục về cả nhận thức, tình cảm đến hành vi của trẻ, đặc biệt là hình thành và phát triển ở trẻ các kỹ năng hợp tác cụ thể trong tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm”.

Tuy nhiên, khi nghiên cứu kế hoạch giáo dục, giáo án và qua quan sát, chúng tôi nhận thấy rằng, giáo viên có xu hướng chỉ đề cập đến nội dung hình thành và phát triển ở trẻ các kỹ năng hợp tác cụ thể trong tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm. Khi tổ chức hoạt động tạo hình, giáo viên chủ yếu giáo dục

Bảng 1: Nhận thức của giáo viên về mức độ chú trọng đối với mỗi kỹ năng/nhóm kỹ năng hợp tác khi tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi

STT	Kỹ năng hợp tác	Mức độ chú trọng (%)				Điểm trung bình	Độ lệch chuẩn
		Không chú trọng	Ít chú trọng	Khá chú trọng	Rất chú trọng		
1	Kỹ năng tham gia nhóm.	0	11,7	88,3	0	2,88	0,324
2	Kỹ năng thiết lập mối quan hệ trong nhóm.	0	20,0	75,0	5,0	2,85	0,481
3	Kỹ năng giao tiếp trong nhóm hoạt động.	0	8,3	76,7	15,0	3,07	0,482
4	Kỹ năng thảo luận, xác định mục tiêu chung.	0	38,3	61,7	0	2,62	0,490
5	Kỹ năng thỏa thuận, trao đổi, phân công nhiệm vụ.	0	31,7	55,0	13,3	2,82	0,651
6	Kỹ năng thực hiện nhiệm vụ cá nhân.	0	0	66,7	33,3	3,33	0,475
7	Kỹ năng phối hợp hành động để thực hiện sản phẩm.	0	30,0	70,0	0	2,70	0,462
8	Kỹ năng giải quyết xung đột.	0	11,7	61,7	26,7	3,15	0,606
9	Kỹ năng tự đánh giá bản thân trong nhóm hoạt động.	0	51,7	48,3	0	2,48	0,504
10	Kỹ năng đánh giá các thành viên khác trong hoạt động.	0	33,3	55,0	11,7	2,78	0,640

về thái độ và hành động của các kỹ năng thành phần. Một số kỹ năng hợp tác thành phần chưa được chú ý rèn luyện là kỹ năng xác định mục tiêu chung, tự đánh giá bản thân sau khi kết thúc hoạt động. Về nội dung giáo dục nhận thức, giáo viên hầu như chưa cung cấp cho trẻ kiến thức về kỹ năng hợp tác.

- Thực trạng sử dụng phương pháp tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi

Kết quả khảo sát cho thấy, giáo viên đã thực hiện đa dạng các phương pháp để tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi. Trong đó, phương pháp được thực hiện thường xuyên nhất là “Phương pháp giáo dục bằng tình cảm và khích lệ trẻ làm việc cùng nhau trong hoạt động” (điểm trung bình = 3,90); tiếp theo là “Phương pháp thảo luận, hướng dẫn trẻ biết lắng nghe tích cực khi làm việc nhóm” (điểm trung bình = 3,85), “Phương pháp trực quan - minh họa về cách ứng xử hợp tác từ tấm gương của giáo viên” (điểm trung bình = 3,78),... Trong khi đó, “Phương pháp nêu gương - đánh giá những hành động hợp tác của trẻ” (điểm trung bình = 3,18) lại chưa được giáo viên thực hiện thường xuyên, chỉ ở mức thỉnh thoảng mới thực hiện.

Kết quả khảo sát cũng cho thấy, không có sự chênh lệch quá nhiều về mức độ sử dụng các phương pháp tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ ở khu vực nội thành và ngoại thành. Cụ thể là: “Phương pháp giáo dục bằng tình cảm và khích lệ trẻ làm việc cùng nhau trong hoạt động” được các giáo viên cả hai khu vực lựa chọn là phương pháp được thực hiện thường xuyên nhất (Nội thành: điểm trung bình = 3,93; Ngoại thành: điểm trung bình = 3,87). Đồng thời, phương pháp ít được sử dụng nhất ở cả hai khu vực là “Phương pháp nêu gương - đánh giá những hành động hợp tác của trẻ” (Nội thành: điểm trung bình = 3,27; Ngoại thành: điểm trung bình = 3,18).

Kết quả phỏng vấn sâu, cô L.T.N (Trường Mầm non Hương Lưu) chia sẻ: “Đối với việc tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi, chúng tôi thường xuyên sử dụng các phương pháp như: Trò chơi, dùng lời nói, luyện tập. Trong đó chủ yếu dùng nhóm phương pháp giáo dục bằng tình cảm và khích lệ trẻ làm việc cùng nhau trong hoạt động”.

- Thực trạng sử dụng hình thức tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

Kết quả khảo sát cho thấy, giáo viên đã thực hiện nhiều hình thức tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác

cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi. Giá trị điểm trung bình nằm trong khoảng từ 3,53 đến 3,72, độ lệch chuẩn từ 0,360 đến 0,503. Với mục tiêu là phát triển, hoàn thiện kỹ năng hợp tác thông qua việc tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm cho trẻ nên các hình thức phải luôn tạo cơ hội cho trẻ hoạt động cùng nhau. Vì vậy, giáo viên đã thực hiện thường xuyên các hình thức “Tổ chức hoạt động theo nhóm nhỏ” (điểm trung bình = 3,85); “Tổ chức hoạt động theo cặp” (điểm trung bình = 3,72) và “Tổ chức hoạt động theo nhóm lớn” (điểm trung bình = 3,53).

Qua phỏng vấn, 100% giáo viên đứng lớp 5 - 6 tuổi đều cho biết, việc giáo dục kỹ năng hợp tác cho trẻ thông qua hoạt động tạo hình được thực hiện theo hình thức hoạt động nhóm. Cô N.H.D.N (Trường Mầm non Hương Lưu) cho biết: “Hoạt động tạo hình thể loại vẽ, nặn, xé, dán, ghép thường được tổ chức dưới hình thức cá nhân. Mỗi trẻ làm một sản phẩm nên không giáo dục kỹ năng hợp tác. Tuy nhiên, thời gian gần đây, chúng tôi thường tổ chức cho trẻ thực hiện sản phẩm theo nhóm, khoảng 3 đến 4 trẻ sẽ xây dựng một mô hình. Điều này giúp trẻ có cơ hội được làm việc cùng nhau”.

- Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi

Kết quả khảo sát cho thấy, có nhiều yếu tố ảnh hưởng đến tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi (điểm trung bình từ 3,32 đến 3,70). Cụ thể như sau: “Nhận thức và năng lực của giáo viên” là yếu tố ảnh hưởng nhiều nhất (điểm trung bình = 3,70). Trong thực tế, đây chính là yếu tố ảnh hưởng mạnh nhất đến hiệu quả của tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm, bởi vì giáo viên là nhân tố quyết định chất lượng giáo dục. Yếu tố thứ hai theo đánh giá của giáo viên có ảnh hưởng nhiều đến tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi là “Đặc điểm cá nhân và đặc điểm lứa tuổi của trẻ” (điểm trung bình = 3,48) và “Yếu tố môi trường xã hội” (điểm trung bình = 3,48).

Ngoài ra, các yếu tố khác cũng có những ảnh hưởng nhất định: “Sự phối kết hợp giữa gia đình và nhà trường trong phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ” (điểm trung bình = 3,45), “Điều kiện cơ sở vật chất, phương tiện giáo dục ở trường mầm non” (điểm trung bình = 3,37), “Nhận thức và sự quan tâm của cha mẹ trẻ về phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ” (điểm trung bình = 3,32).

Kết quả phỏng vấn cho thấy, các giáo viên đã nhận định được các yếu tố ảnh hưởng đến tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi. Cô L.T.T (Trường Mầm non Sơn Ca) nhấn mạnh: “Việc

phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ 5 - 6 tuổi chịu ảnh hưởng bởi rất nhiều yếu tố chủ quan và khách quan khác nhau, trong đó ảnh hưởng lớn nhất là đặc điểm tâm sinh lý, nhu cầu, hứng thú của trẻ khi tham gia các hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm”. Cô V.T.K.T (Trường Mầm non Hương Lưu) cho rằng: “Bên cạnh yếu tố giáo viên thì sự phối hợp giữa nhà trường và gia đình, giữa giáo viên và cha mẹ trẻ là rất quan trọng. Vì vậy, cần phải nâng cao trách nhiệm của gia đình trẻ trong việc phát triển kỹ năng hợp tác”.

3. Kết luận

Hiện nay, các trường mầm non đã quan tâm đến việc giáo dục kỹ năng xã hội cho trẻ, trong đó có kỹ năng hợp tác. Giáo dục kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi là mục tiêu giáo dục của nhà trường, xã hội hiện nay nhằm đáp ứng nhu cầu chất lượng cao về nguồn nhân lực trong tương lai. Chương trình Giáo dục mầm non đã nêu được mục tiêu giáo dục trẻ biết hợp tác, chia sẻ, nhường nhịn... cho thấy định hướng giáo dục rất rõ ràng. Qua khảo sát thực tiễn cho thấy, hầu hết các giáo

viên đều ý thức được tầm quan trọng của việc giáo dục kỹ năng hợp tác cho trẻ 5 - 6 tuổi trong nhà trường mẫu giáo ở nhiều khía cạnh khác nhau. Việc ý thức được vai trò, ý nghĩa của giáo dục kỹ năng hợp tác ở trẻ mầm non là điều kiện thúc đẩy các giáo viên hiện thực, cụ thể hóa vào việc thiết kế, tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi.

Bên cạnh những thuận lợi thì khó khăn chủ yếu của giáo viên trong quá trình tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ là số lượng trẻ trong lớp đông và khó khăn trong việc lựa chọn, tìm kiếm các phương pháp, biện pháp tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi. Những kết quả nghiên cứu ban đầu này là cơ sở thực tiễn quan trọng, định hướng trong việc đề xuất các biện pháp mang tính khả thi để nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động tạo hình theo phương thức làm việc nhóm nhằm phát triển kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi ở trường mầm non.

Tài liệu tham khảo

- [1] Vũ Thị Nhân, (5/2016), *Những biểu hiện kỹ năng hợp tác của trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi trong các hoạt động của trường mầm non*, Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt, tr.104-106.
- [2] UNESCO, (1996), *Learning: The Treasure within*, Report to UNESCO of the International Commission on Education for the twenty - first - Century, Paris UNESCO.
- [3] Nguyễn Thị Hòa, (2011), *Giáo trình Giáo dục học mầm non*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.
- [4] Vũ Thị Ngọc Minh, (2020), *Giáo dục kỹ năng hợp tác cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi thông qua tổ chức hoạt động chơi*, Luận án Tiến sĩ Khoa học Giáo dục, Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam.
- [5] Lê Thanh Thùy, (2013), *Phương pháp tổ chức hoạt động tạo hình cho trẻ mầm non*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.
- [6] Vũ Dũng (Chủ biên), (2008), *Từ điển Tâm lý học*, NXB Từ điển Bách khoa, Viện Tâm lý học, Hà Nội.

CURRENT STATUS OF ORGANIZING THE SHAPING ACTIVITIES BY THE TEAMWORK METHOD TO DEVELOP COOPERATIVE SKILLS FOR PRESCHOOL CHILDREN AGED 5-6 AT SOME PRESCHOOLS IN HUE CITY

Cai Thi Cam Van

Email: caithicamvan88@gmail.com
Huong Luu Kindergarten
14 Lam Hoang street, Hue city,
Thua Thien Hue province, Vietnam

ABSTRACT: *Developing cooperative skills for children aged 5-6 is one of the crucial tasks of care and education in preschools. The article presents the current situation of organizing the shaping activities by teamwork method to develop self-study skills for children aged 5-6 through a questionnaire survey of 60 teachers at eight preschools in the city and suburbs of Hue city, in-depth interviews with four teachers to gather more information, and observation of how they organize the shaping activities. The survey results explore several issues that need further research, such as the current status of preschool children's self-study skills at different ages or the influence of environmental conditions, methods, and forms of organizing activities on their cooperative skills.*

KEYWORDS: *Collaboration skills, preschool children aged 5-6, the shaping activities by teamwork method, teachers, Hue city.*